

Πρόγραμμα για την έγκαιρη διάγνωση του καρκίνου του μαστού σε γυναίκες μεταξύ 50 και 69 ετών

Με την προσωπική πρόσκληση συμμετοχής σας στο πρόγραμμα για την έγκαιρη διάγνωση του καρκίνου του μαστού μέσω «μαστογραφίας-Screening» λαμβάνετε και το παρόν πληροφοριακό έντυπο. Θα ενημερωθείτε για τις αιτίες, τους στόχους, τα περιεχόμενα και τις προσεγγίσεις αυτού του προγράμματος. Η συμμετοχή σε αυτό το πρόγραμμα είναι εθελοντική.

Ο καρκίνος του μαστού είναι στη Γερμανία η συνηθέστερη μορφή καρκίνου στις γυναίκες. Περίπου δέκα τοις εκατό των γυναικών προσβάλλονται κατά τη διάρκεια της ζωής τους από αυτόν, οι περισσότερες μετά το πενήτηκοστό έτος της ηλικίας τους.

Για αυτό το λόγο αποφασίστηκε να μπει σε εφαρμογή ένα πρόγραμμα για την έγκαιρη διάγνωση του καρκίνου του μαστού μέσω «μαστογραφίας-Screening». Ένα τέτοιο πρόγραμμα το οποίο ανταποκρίνεται βάσει των κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις πιο υψηλές ποιοτικές απαιτήσεις, δεν υπήρξε μέχρι σήμερα στη Γερμανία. Στις υψηλές ποιοτικές απαιτήσεις ανήκει για παράδειγμα το γεγονός ότι:

- κάθε ακτινογραφία του μαστού (μαστογραφία) εξετάζεται και κρίνεται από δύο ιδιαίτερα εκπαιδευμένους ιατρούς,
- κάθε ιατρός εξετάζει και κρίνει τακτικά μέσα στο έτος τις μαστογραφίες τουλάχιστον 5.000 γυναικών,
- στην περίπτωση που γίνεται διάγνωση με την υποψία ότι η ασθενής έχει προσβληθεί από τον καρκίνο του μαστού, το τελικό πόρισμα βγαίνει μέσω του προγράμματος έγκαιρης διάγνωσης. Τα αποτελέσματα κρίνονται σε συνεργασία από όλους τους συμμετέχοντες ιατρούς και συζητούνται οι περαιτέρω ενέργειες,
- μόνο ειδικά εξοπλισμένες ιατρικές μονάδες επιτρέπεται να διεξάγουν αυτό το πρόγραμμα.

Πρακτικές οδηγίες

Η ανάληψη των εξόδων γίνεται μέσα στα πλαίσια της ιατρικής ασφαλιστικής σας κάλυψης.

Εάν έχετε κάρτα ιατρικής ασφάλισης φέρτε την κατά την εξέταση μαζί σας. Στην περίπτωση που κωλύεστε να έρθεται στο ραντεβού σας, παρακαλούμε να ειδοποιήσετε τη μονάδα που σας προσκάλεσε προκειμένου να γίνει η αλλαγή του ραντεβού σας.

Περαιτέρω ερωτήσεις μπορούν να απαντηθούν από την ιατρική μονάδα εξέτασης που αναφέρεται στην πρόσκληση σας (μονάδα που διενεργεί τη μαστογραφία).

Τι είναι η «μαστογραφία- Screening»;

Με τον όρο «μαστογραφία- Screening» ονομάζεται η απεικονιστική μέθοδος ελέγχου του πληθυσμού (screening) για πρώιμη ανίχνευση του καρκίνου του μαστού. Με αυτόν τον τρόπο μπορεί να γίνεται όσο το δυνατόν πιο έγκαιρα η διάγνωση του καρκίνου του μαστού στις γυναίκες, που δεν υπάρχει ακόμα καμία ένδειξη για την ασθένεια αυτή.

Σε χρονικά διαστήματα δύο ετών θα γίνονται ακτινογραφίες των μαστών (μαστογραφία). Στην περίπτωση διάγνωσης χωρίς παθολογικά ευρήματα θα καλείστε πάλι για εξέταση σε δύο χρόνια. Στην περίπτωση που οι ακτινογραφίες δημιουργούν την υποψία καρκινοπάθειας θα διενεργούνται παραιτέρω εξετάσεις για την τεκμηρίωση ή όχι αυτής της υποψίας.

Αυτό το πρόγραμμα έθεσε ως στόχο να μειώσει τον αριθμό των θανατηφόρων περιπτώσεων καρκίνου του μαστού και στην περίπτωση καρκινοπάθειας να κάνει εφικτή μια ηπιότερη θεραπεία. Για αυτό το λόγο θα τεθούν υψηλές απαιτήσεις ποιότητας στο προσωπικό της μεθόδου «μαστογραφία-Screening», στους συμμετέχοντες ιατρούς και στα μηχανήματα, και αν χρειαστεί να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για την εξακρίβωση της υποψίας καρκίνου του μαστού θα πρέπει να υπάρχει σύγκλιση των απόψεων μεταξύ τους.

Ποιες γυναίκες μπορούν να συμμετέχουν;

Θα γίνεται σε τακτικό διάστημα δύο ετών προσωπική πρόσκληση όλων των γυναικών μεταξύ 50 και 69 ετών με βάση των στοιχεία της υπηρεσίας δήλωσης διαμονής.

Εάν στους τελευταίους δώδεκα μήνες έχετε υποβληθεί σε εξέταση μαστογραφίας, τότε απευθυνθείτε παρακαλώ στη μονάδα που σας προσκάλεσε προκειμένου να διευθετήσετε τις περαιτέρω ενέργειες.

Στην περίπτωση που κατά τη χρονική στιγμή της πρόσκλησης έχετε στο στήθος σας τις παρακάτω ενοχλήσεις ή συμπτώματα τότε να απευθυνθείτε παρακαλώ αμέσως στον ή στην θεράποντα ιατρό σας:

- όγκους που μπορεί κάποιος να τους ψηλαφίσει,
- κοιλώματα ή σκληρύνσεις του δέρματος
- εξωτερικά ορατές αλλοιώσεις
- αλλοιώσεις του δέρματος ή εισολκή της θηλής του μαστού
- αιμορραγία ή αποβολή υγρών από τη θηλή.

Εάν βρισκόσαστε εξαιτίας ασθένειάς σας από καρκίνο του μαστού ήδη υπό ιατρική παρακολούθηση και θεραπεία, παρακαλώ να έρθετε σε επαφή με τη μονάδα που σας προσκάλεσε. Στην περίπτωση αυτή δεν υπάρχει απαίτηση συμμετοχής στο πρόγραμμα και δεν θα σας γίνει πλέον άλλη πρόσκληση.

Ποια πλεονεκτήματα έχετε με τη συμμετοχή σας;

Μέσω της μαστογραφίας μπορούν να εντοπιστούν έγκαιρα ογκίδια προτού γίνει εφικτή η ψηλάφησή τους ή προτού αυτά προξενήσουν άλλα συμπτώματα.

Η πρώιμη ανίχνευσή τους βελτιώνει τις δυνατότητες θεραπείας καθώς και της πλήρους ίασης της νόσου.

Με την τακτική συμμετοχή σε αυτό το πρόγραμμα αυξάνονται οι προοπτικές για λιγότερες και πιο ανώδυνες θεραπευτικές μεθόδους καθώς και για την πλήρη ίαση.

Πόσο σίγουρη είναι η μέθοδος της μαστογραφίας;

Η μαστογραφία είναι αυτή τη στιγμή η καλύτερη μέθοδος εξέτασης για πρώιμη ανίχνευση του καρκίνου του μαστού σε γυναίκες ηλικίας 50 έως 69 ετών. Ωστόσο δεν μπορούν να εντοπιστούν με τη μαστογραφία όλοι οι τύποι καρκίνου του μαστού.

Σε σπάνιες περιπτώσεις μπορεί να εμφανιστεί καρκίνος του μαστού εντός της χρονικής περιόδου μεταξύ δύο μαστογραφιών και να δημιουργήσει ενοχλήσεις ή συμπτώματα.

Με τη χρήση τακτικά ελεγχόμενων ακτινολογικών μηχανημάτων υψηλής τεχνολογίας διατηρείται χαμηλά το ποσό ακτινοβολίας που δέχεται ο μαστός με τη μαστογραφία. Ο μέσος όρος ακτινοβολίας που δέχεται η ασθενής λόγω της εξέτασης της μαστογραφίας είναι περίπου το δέκα τοις εκατό της φυσικής ακτινοβολίας που δέχεται κάποιος ετησίως στη Γερμανία.

Η χρησιμότητα της εξέτασης στις ηλικίες αυτές υπό τις προϋποθέσεις αυτού του ποιοτικά εξασφαλισμένου προγράμματος είναι εμφανώς υψηλότερη από τον κίνδυνο να προξενηθεί καρκίνος λόγω της ακτινοβολίας κατά τη μαστογραφία.

Ποιοι περιορισμοί και ποια μειονεκτήματα υπάρχουν στη μαστογραφία;

Σε κάποιες περιπτώσεις η εξέλιξη της νόσου δεν μπορεί να επηρεαστεί αν και υπήρξε έγκαιρη διάγνωση και θεραπεία.

Κατά την υποψία ύπαρξης καρκίνου μπορεί να υποστεί η ασθενής κάποια ταλαιπωρία λόγω των εξετάσεων που θα γίνουν για την εξακρίβωση της νόσου (για παράδειγμα η αφαίρεση μικρού δείγματος για ιστολογική εξέταση), ακόμη και αν αυτή η υποψία αποδειχτεί κατόπιν αβάσιμη.

Σε κάποιες περιπτώσεις εντοπίζεται καρκίνος του μαστού ο οποίος αν εντοπιζόταν και αργότερα θα μπορούσε εντούτοις να θεραπευτεί επιτυχώς.

Τι περιμένετε από τη μαστογραφία;

Η εξέταση διαρκεί μόνο μερικά λεπτά.

Κάθε ένας μαστός τοποθετείται ανάμεσα σε δύο πλάκες από πλεξιγκλάς και συμπιέζεται λίγο. Αυτό μπορεί να είναι ενοχλητικό και μερικές φορές και επίπνο. Η συμπίεση αυτή είναι απαραίτητη διότι μόνο έτσι μπορούν να γίνουν καλές απεικονίσεις του μαστού που θα βοηθήσουν στη σωστή διάγνωση και βέβαια με τη μικρότερη εφικτή λήψη ακτινοβολίας.

Από το κάθε ένα στήθος γίνονται δύο ακτινογραφίες. Οι ακτινογραφίες αυτές εξετάζονται πάντοτε από τουλάχιστον δύο ιδιαίτερα έμπειρους και εκπαιδευμένους ιατρούς οι οποίοι βγάζουν το πόρισμα ανεξάρτητα ο ένας από τον άλλον.

Πώς λαμβάνετε το αποτέλεσμα;

Το αποτέλεσμα της εξέτασης σας γνωστοποιείται κατά κανόνα εντός επτά ημερών από την πραγματοποίηση της μαστογραφίας.

Σε ποσοστό περίπου 95 τοις εκατό όλων των γυναικών που υποβάλλονται σε μαστογραφία δεν υπάρχει καμία ένδειξη για καρκίνο του μαστού. Στις γυναίκες αυτές γνωστοποιείται εγγράφως ότι σε δύο χρόνια θα προσκληθούν και πάλι οικειοθελώς προς εξέταση.

Στην επιστολή αυτή δεν θα γίνουν υποδείξεις για καλοήθεις αλλοιώσεις, οι οποίες μόνο σε ελάχιστες περιπτώσεις αποτελούν κίνδυνο.

Η μαστογραφία δείχνει ύποπτο εύρημα – Τι γίνεται μετά;

Δείχνουν οι ακτινογραφίες ύποπτο εύρημα στο μαστό για καρκίνο τότε είναι απαραίτητες περαιτέρω εξετάσεις. Στην περίπτωση αυτή λαμβάνετε μαζί με το αποτέλεσμα της μαστογραφίας και μία πρόσκληση για να συζητηθούν σύντομα οι περαιτέρω ενέργειες.

Τα αποτελέσματα των εξετάσεων για την έκδοση τελικού πορίσματος συνεκτιμούνται και συζητούνται από όλους τους συμμετέχοντες ιατρούς. Σύμφωνα με τα εμπειρικά στοιχεία που έχουμε μέχρι σήμερα, περίπου 80 τοις εκατό των γυναικών που κλήθηκαν εκ νέου προς εξέταση επειδή η μαστογραφία τους έδειξε ύποπτο εύρημα, η υποψία καρκίνου του μαστού δεν επιβεβαιώθηκε.

Τι σας περιμένει κατά την εξέταση για την έκδοση τελικού πορίσματος;

1. Συζήτηση με τον ιατρό
Κατ' αρχήν ο/η ιατρός θα συζητήσει μαζί σας για το αποτέλεσμα των ακτινογραφιών και θα σας ενημερώσει για τις περαιτέρω απαραίτητες εξετάσεις.

Στη συζήτηση μπορείτε να φέρεται μαζί σας ένα πρόσωπο της εμπιστοσύνης σας εφόσον πρώτα συννενοηθείτε με τον/την ιατρό.

2. Εξέταση διά ψηλαφήσεως
Ο/Η ιατρός ψηλαφίζει προσεκτικά το στήθος σας.
3. Υπερηχογράφημα
Στην εξέταση αυτή δημιουργούνται απεικονήσεις του ιστού του μαστού μέσω υπέρηχων. Σε μερικές αλλοιώσεις μπορεί να βγει συμπληρωματικό πόρισμα μαζί με το εύρημα από τη μαστογραφία.
4. Συμπληρωματικές ακτινογραφίες
Σε κάποιες αλλοιώσεις είναι απαραίτητο να γίνει συμπληρωματική ακτινογραφία του στήθους (για παράδειγμα μεγέθυνση). Έτσι μπορούν να απεικονιστούν με περισσότερη ακρίβεια ύποπτες περιοχές ιστών και να βγει σωστότερο πόρισμα.
5. Αποτέλεσμα
Μετά το πέρας των εξετάσεων συζητάει ο/η ιατρός μαζί σας τα αποτελέσματα. Στις περισσότερες γυναίκες αποκλείεται η υποψία καρκίνου του μαστού.
6. Βιοψία
Η λήψη δείγματος ιστού (βιοψία) για να γίνει ιστολογική εξέταση ύποπτου ευρήματος, είναι απαραίτητη σε λίγες μόνο γυναίκες.
Στην εξέταση αυτή κατόπιν τοπικής νάρκωσης αφαιρείτε με ειδική βελόνα δείγμα ιστού από την ύποπτη περιοχή του μαστού και εξετάζεται και εκτιμάται από έναν ειδικό ιατρό. Το αποτέλεσμα βγαίνει εντός λίγων ημερών και σας γνωστοποιείται σε μια προσωπική συζήτηση. Ο/Η ιατρός του οποίου το όνομα δώσατε, λαμβάνει επίσης το αποτέλεσμα.

Το τελικό πόρισμα των εξετάσεων το λαμβάνετε κατά κανόνα εντός δύο εβδομάδων από την ημέρα της πρόσκλησης για τη διεξαγωγή των συμπληρωματικών εξετάσεων με τον τρόπο που είχε συμφωνηθεί μαζί σας. Εάν επιβεβαιωθεί η υποψία της νόσου του καρκίνου, τότε θα συζητήσετε με τον/την ιατρό που πραγματοποίησε τις συμπληρωματικές εξετάσεις για τις περαιτέρω ενέργειες. Και στη συζήτηση αυτή μπορείτε να φέρετε μαζί σας ένα πρόσωπο της εμπιστοσύνης σας εφόσον πρώτα συννενοηθείτε με τον/την ιατρό.

Γιατί χρειαζόμαστε τα στοιχεία σας και πώς προστατεύονται αυτά;

Αυτό το ποιοτικά υψηλό σύστημα έγκαιρης διάγνωσης του καρκίνου του μαστού προσφέρεται για όλες τις γυναίκες ηλικίας από 50 έως 69 ετών. Για αυτόν τον σκοπό θα χρησιμοποιηθούν για την πρόσκληση προσωπικά στοιχεία (ονόματα και διευθύνσεις, ημερομηνίες γεννήσεως) από τα αρχεία των υπηρεσιών δήλωσης διαμονής. Οι απαιτήσεις του νόμου περί προστασίας των δεδομένων θα τηρηθούν οπωσδήποτε. Από τα στοιχεία αυτά θα δημιουργηθούν για σας δύο ισχύοντες και κατόπιν όχι πλέον αποκωδικοποιήσιμοι κωδικοί αριθμοί, οι οποίοι θα εξυπηρετούν από οργανωτικής απόψεως τον τρόπο πρόσκλησής σας καθώς και τον έλεγχο της ποιότητας των εξετάσεών σας.

Τα υπηρεσιακά στοιχεία θα σβήνονται κατόπιν επιτυχούς προσκλήσεώς σας ανεξαρτήτως από το αν θα συμμετέχετε ή όχι στο πρόγραμμα της έγκαιρης διάγνωσης του καρκίνου του μαστού. Τα μέτρα ποιοτικού ελέγχου διεξάγονται με ανώνυμο τρόπο και με τη χρησιμοποίηση και των δύο κωδικών αριθμών. Όπως σε

όλες τις άλλες ιατρικές εξετάσεις έτσι και σε αυτή την περίπτωση τα στοιχεία σας υπόκεινται στο ιατρικό απόρρητο.

Στην περίπτωση ενός ειδικού μέτρου ελέγχου της ποιότητας των εξετάσεων εξετάζεται αν παρουσιάστηκε καρκίνος του μαστού σε γυναίκες κατά τη χρονική περίοδο μεταξύ δύο μαστογραφιών και αν ο καρκίνος θα μπορούσε να έχει εντοπιστεί νωρίτερα. Για το λόγο αυτό συγκρίνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα οι κωδικοί αριθμοί των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα γυναικών με τους κωδικούς αριθμούς στα αρμόδια αρχεία καρκινοπαθών. Το αρχείο καρκινοπαθών δηλώνει τους κωδικούς αριθμούς με τις περιπτώσεις καρκίνου του μαστού (όχι τα ονόματα) στην μονάδα πρόσκλησης. Εάν εσείς έχετε προσβληθεί από καρκίνο του μαστού η μονάδα πρόσκλησης διαβιβάζει τον κωδικό αριθμό σας στην αρμόδια μονάδα «μαστογραφίας-Screening». Αυτή η μονάδα ζητά τη συγκατάθεσή σας για να στείλει τον ιατρικό σας φάκελο και ιδιαίτερα τις μαστογραφίες σας σε μια ειδική μονάδα ποιοτικού ελέγχου (κέντρο αναφοράς).

Σας εφιστούμε την προσοχή σας για μια ακόμη φορά στα παρακάτω

Πρέπει οπωσδήποτε να προσέχετε και κατά το διάστημα των δύο ετών μεταξύ των προσκλήσεων αν υπάρχουν αλλοιώσεις στο στήθος σας:

- όγκους που μπορεί κάποιος να τους ψηλαφίσει,
- κοιλώματα ή σκληρύνσεις του δέρματος
- εξωτερικά ορατές αλλοιώσεις
- αλλοιώσεις του δέρματος ή εισολκή της θηλής του μαστού
- αιμορραγία ή αποβολή υγρών από τη θηλή.

Εάν διαπιστώσετε τέτοιες αλλοιώσεις τότε να απευθυνθείτε χωρίς καθυστέρηση στον / στην θεράποντα ιατρό σας.